

غدیر عید برتر

چهل حدیث در فضیلت و بزرگداشت عید غدیر

مهدی صدری

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي جَعَلَنَا مِنَ الْمُتَمَسِّكِينَ بِوَلَايَةِ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ وَالْأئِمَّةِ عَلَيْهِ السَّلَامُ.

غدیر واقعه‌ای فراموش‌نشدنی و ماندگار در تاریخ است. ما از واقعه غدیر و فضیلت و اهمیت بزرگداشت آن آگاهیم ولی توجه به روایات اهل بیت علیهم السلام تأثیر بسزایی در بهتر برگزار کردن این عید عظیم و احیاء آن دارد. نوشتار مختصری که پیش رو دارید به منظور نقل چهل گوهر ارزنده و قطعه‌هایی از کلمات نورانی معصومین علیهم السلام در ارزش، اهمیت و بزرگداشت عید غدیر است.

۱

● برترین عید امت

عَنْ مَوْلَانَا الصَّادِقِ ، عَنْ آبَائِهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ ، قَالَ : قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ : يَوْمُ غَدِيرِ خُمٍّ أَفْضَلُ أَعْيَادِ أُمَّتِي ، وَهُوَ الْيَوْمُ الَّذِي أَمَرَنِي اللَّهُ تَعَالَى ذِكْرُهُ فِيهِ بِنَضْبِ أَخِي عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ عَلَمًا لِأُمَّتِي ، يَهْتَدُونَ بِهِ مِنْ بَعْدِي ، وَهُوَ الْيَوْمُ الَّذِي أَكْمَلَ اللَّهُ فِيهِ الدِّينَ ، وَأَتَمَّ عَلَى أُمَّتِي فِيهِ النُّعْمَةَ ، وَرَضِيَ لَهُمُ الْإِسْلَامَ دِينًا .

امام صادق از پدران بزرگوارش علیه السلام نقل می‌کند که پیامبر صلی الله علیه و آله فرمود: برترین عید امت من عید غدیر خم است، روزی که خداوند تعالی دستور داد تا برادرم علی بن ابی طالب علیه السلام را به عنوان پرچم برای امت نصب کنم تا پس از من به واسطه او هدایت شوند. روزی که خدا دین را کامل و نعمتش را بر امت من تمام و اسلام را به عنوان دین آنها پسندید.

۲

● **غدیر عید پیامبران علیهم السلام**

قَالَ مَوْلَانَا الصَّادِقُ علیه السلام : هُوَ عِيدُ اللَّهِ الْأَكْبَرُ ، وَ مَا بَعَثَ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ نَبِيًّا قَطُّ إِلَّا وَ تَعَيَّدَ فِي هَذَا الْيَوْمِ ، وَ عَرَفَ حُرْمَتَهُ ، وَ اسْمُهُ فِي السَّمَاءِ : يَوْمَ الْعَهْدِ الْمَعْهُودِ ، وَ فِي الْأَرْضِ : يَوْمَ الْمَيْتَاتِ الْمَأْخُودِ وَ الْجَمْعِ الْمَشْهُودِ .

امام صادق علیه السلام در ضمن حدیثی فرمود: عید غدیر، بزرگ‌ترین عید خداست، خدا هیچ پیامبری را مبعوث نکرده مگر آنکه این روز را عید قرار داده و احترام آن را نگه داشته است.

نام این روز در آسمان «عهد معهود» و در زمین «روز پیمان گرفته شده و جمع مشهود» است.

۳

● **ارزش شناخت عید غدیر**

قَالَ مَوْلَانَا الرُّضَا علیه السلام - فِي ضَمْنِ حَدِيثٍ - : وَ اللَّهُ لَوْ عَرَفَ النَّاسُ فَضْلَ هَذَا الْيَوْمِ بِحَقِيقَتِهِ لَصَافَحَتْهُمْ الْمَلَائِكَةُ فِي كُلِّ يَوْمٍ عَشْرَ مَرَّاتٍ .

حضرت ثامن الحجج علیه السلام فرمود: به خدا سوگند اگر مردم به فضیلت این روز شناخت صحیح و کامل داشتند، فرشتگان هر روز ده مرتبه با آنان مصافحه می‌کردند!

۴

● **فضائل بی‌شمار عید غدیر**

قَالَ مَوْلَانَا الرُّضَا علیه السلام - فِي ضَمْنِ حَدِيثٍ - : وَ لَوْلَا أَنِّي أَكْرَهُ التَّطْوِيلَ ، لَذَكَرْتُ مِنْ فَضْلِ هَذَا الْيَوْمِ ، وَ مَا أُعْطِيَ اللَّهُ فِيهِ مَنْ عَرَفَهُ مَا لَا يُحْصَى بِعَدَدٍ .

حضرت ثامن الحجج علیه السلام در ضمن حدیثی فرمود: اگر از طولانی شدن کلام کراهت نداشتم از فضیلت این روز و عطا‌ی الهی برای کسانی که معرفت به آن دارند، آن قدر بیان می‌کردم که به شمارش نیاید.

۵

● **معرفی امیر غدیر در آسمان‌ها**

عَنْ مَوْلَانَا الصَّادِقِ ، عَنْ آبَائِهِ علیهم السلام ، قَالَ : قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صلی الله علیه و آله : مَعَاشِرَ النَّاسِ ! وَ الَّذِي بَعَثَنِي بِالنَّبُوَّةِ ، وَ اضْطَفَانِي عَلَى جَمِيعِ الْبَرِيَّةِ مَا نَصَبْتُ عَلَيْهَا عِلْمًا لِأُمَّتِي فِي الْأَرْضِ حَتَّى نَوَّهَ اللَّهُ بِاسْمِهِ فِي سَمَاوَاتِهِ ، وَ أَوْجَبَ وَ لَائِنَهُ عَلَى مَلَائِكَتِهِ .

رسول خدا صلی الله علیه و آله فرمود: مردم! سوگند به خدایی که مرا به پیامبری مبعوث کرد و بر همه برگزید، من علی را به عنوان پرچم هدایت بر امتم در زمین نصب نکردم مگر پس از آنکه خدای تعالی او را در آسمان‌ها معرفی کرد، و ولایتش را بر فرشتگان واجب نمود.

● چشم روشنی به عید غدیر

فِي الدُّعَاءِ الْمَرْوِيِّ عَنِ الشَّيْخِ الْمُفِيدِ رِضْوَانِ اللَّهِ عَلَيْهِ : اللَّهُمَّ فَكَمَا جَعَلْتَهُ عِيدَكَ الْأَكْبَرَ، وَسَمَّيْتَهُ فِي السَّمَاءِ : يَوْمَ الْعَهْدِ الْمُعْهُودِ، وَفِي الْأَرْضِ : يَوْمَ الْمِيثَاقِ الْمَأْخُودِ وَالْجَمْعِ الْمَسْئُولِ صَلَّى عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَأَقْرَرِ بِهِ عُيُونَنَا، وَاجْمَعْ بِهِ شَمَلَنَا، وَلَا تُضِلَّنَا بَعْدَ إِذْ هَدَيْتَنَا، وَاجْعَلْنَا لِتُعْمِكَ مِنَ الشَّاكِرِينَ، يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ .

در دعای عید غدیر - به روایت شیخ مفید^۱ - می‌گوییم : **بارها! همان‌گونه که این روز را بزرگ‌ترین عید خویش قرار دادی، آن را در آسمان «عهد بسته شده» و در زمین «پیمان گرفته شده» و «اجتماع مورد سؤال»^۱ نامیدی، بر محمد و خاندانش درود فرست و چشم ما را به آن روشن نما، امور پراکنده ما را به آن سامان بخش، و ما را پس از هدایت گمراه مساز و ما را از سپاس‌گزاران بر نعمت‌هایت قرار ده، ای مهربان‌ترین مهربان‌ها.**

● شهرت آسمانی عید غدیر

قَالَ مَوْلَانَا الرِّضَا عليه السلام : حَدَّثَنِي أَبِي ، عَنْ أَبِيهِ عليه السلام ، قَالَ : إِنَّ يَوْمَ الْغَدِيرِ فِي السَّمَاءِ أَشْهُرٌ مِنْهُ فِي الْأَرْضِ .

حضرت ثامن الحجج از پدرش از جد بزرگوارش^۱ نقل فرمود که : روز غدیر در آسمان‌ها مشهورتر است تا زمین!

۱ . اشاره به اجتماع مردم در غدیر نزد پیامبر^ص که در قیامت مورد بازخواست قرار می‌گیرد .

● آزادی از آتش با زیارت غدیر

قَالَ مَوْلَانَا الرِّضَا عليه السلام : أَيَّمَا كُنْتَ فَاحْضُرْ يَوْمَ الْغَدِيرِ عِنْدَ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ عليه السلام ؛ فَإِنَّ اللَّهَ يَغْفِرُ لِكُلِّ مُؤْمِنٍ وَ مُؤْمِنَةٍ وَ مُسْلِمٍ وَ مُسْلِمَةٍ ذُنُوبَ سِتِّينَ سَنَةً ، وَ يُعْتِقُ مِنَ النَّارِ ضِعْفَ مَا أَعْتَقَ فِي شَهْرِ رَمَضَانَ وَ لَيْلَةِ الْقَدْرِ .

حضرت ثامن الحجج^۱ فرمود : هر جا باشی روز غدیر خود را به مرقد امیرمؤمنان^ص برسان ؛ که خداوند برای هر مرد و زن با ایمان و مسلمان گناه شصت سال را می‌آمرزد ، و دو برابر آنچه در ماه مبارک رمضان، شب قدر و شب عید فطر از آتش آزاد کرده، در عید غدیر آزاد می‌کند.

● بیزاری از ستمگران در روز غدیر

عَنِ الْحَسَنِ بْنِ رَاشِدٍ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عليه السلام ، قَالَ : قُلْتُ : جُعِلْتُ فِدَاكَ ، وَ مَا يَنْبَغِي لَنَا أَنْ نَضَعَ فِيهِ ؟ قَالَ : تَصُومُهُ - يَا حَسَنُ - وَ تَكْثُرُ الصَّلَاةُ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِهِ ، وَ تَبَرُّأُ إِلَى اللَّهِ مِنْ مَنْ ظَلَمَهُمْ [وَ جَحَدَهُمْ حَقَّهُمْ] ، فَإِنَّ الْأَنْبِيَاءَ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِمْ كَانَتْ تَأْمُرُ الْأَوْصِيَاءَ بِالْيَوْمِ الَّذِي كَانَ يَقَامُ فِيهِ الْوَصِيُّ أَنْ يَتَّخِذَ عِيدًا .

راوی از امام صادق^ص پرسید: فدایت شوم! در روز عید غدیر چه باید کرد؟ حضرت فرمود: روزه بگیر، زیاد صلوات بفرست، و از ستمگران و منکران حق اهل بیت بیزاری بجو.

پیامبران^ص به جان‌نشینان خویش^ص دستور می‌دادند که روز نصب جان‌نشین آنها را عید بگیرند.

امام صادق به نقل از امام باقر علیه السلام فرمود: دشمن خدا ابلیس چهار مرتبه (از فرط ناراحتی) ناله و فریاد کرد: روزی که لعن (و از درگاه الهی رانده) شد، روزی که به زمین فرستاده شد، روز مبعث که پیامبر صلی الله علیه و آله به رسالت برانگیخته شد، و روز عید غدیر (که امیرمؤمنان علیه السلام بر خلافت نصب شد).

۱۳

● شیون شیاطین در روز غدیر

عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ علیه السلام، قَالَ: لَمَّا أَمَرَ اللَّهُ نَبِيَّهُ أَنْ يَنْصِبَ أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ علیه السلام لِلنَّاسِ، وَ هُوَ قَوْلُهُ تَعَالَى: (يَا أَيُّهَا الرَّسُولُ بَلِّغْ مَا أُنزِلَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ - فِي عَلِيٍّ - وَإِنْ لَمْ تَفْعَلْ فَمَا بَلَغْتَ رِسَالَتَهُ) [المائدة (۵): ۶۷] أَخَذَ رَسُولُ اللَّهِ صلی الله علیه و آله بِيَدِ عَلِيٍّ علیه السلام بِغَدِيرِ خُمٍّ، وَقَالَ: «مَنْ كُنْتُ مَوْلَاهُ فَعَلَيْهِ مَوْلَاهُ» حَتَّى الْأَبَالِسَةَ الثَّرَابِ عَلَى رُؤُوسِهَا، فَقَالَ لَهُمْ إِبْلِيسُ الْأَكْبَرُ لَعْنَةُ اللَّهِ: مَا لَكُمْ؟! قَالُوا: قَدْ عَقَدَ هَذَا الرَّجُلُ عَقْدَةً لَا يَحُلُّهَا إِسْيٌ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ، فَقَالَ لَهُمْ إِبْلِيسُ: كَلَّا! الَّذِينَ حَوْلَهُ قَدْ وَعَدُونِي فِيهِ عِدَّةً، وَلَنْ يُخْلِفُونِي فِيهَا.

امام باقر علیه السلام در ضمن روایتی فرمود: هنگامی که پیامبر صلی الله علیه و آله دست امیرمؤمنان علیه السلام را در غدیر گرفت و فرمود: «من کنت مولاہ فعلی مولاہ»، شیاطین (از فرط ناراحتی) بر سر خود خاک می ریختند.

شیطان از آنها پرسید: چرا چنین می کنید؟! گفتند: این مرد پیمانی از مردم گرفت که تا قیامت کسی آن را نخواهد شکست!
شیطان آنها را دلداری داده و گفت: اطرافیان پیامبر به من قولی داده اند. آنها هرگز خلاف وعده نمی کنند!

۱۰

● صد حج و صد عمره مقبول با روزه غدیر

قَالَ مَوْلَانَا الصَّادِقُ علیه السلام - فِي ضَمَنِ حَدِيثٍ - : وَ صِيَامُهُ يُعْدِلُ عِنْدَ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ - فِي كُلِّ عَامٍ - مِائَةَ حَجَّةٍ وَ مِائَةَ عُمْرَةٍ مَبْرُورَاتٍ مُتَقَبَّلَاتٍ .

امام صادق علیه السلام در ضمن حدیثی فرمود: روزه روز غدیر در هر سال نزد خدای عزوجل برابر با صد حج و صد عمره پذیرفته شده است.

۱۱

● عید گرفتن روز غدیر

قَالَ مَوْلَانَا أَبُو عَبْدِ اللَّهِ الصَّادِقُ علیه السلام - فِي ضَمَنِ حَدِيثٍ - : إِنَّ رَسُولَ اللَّهِ صلی الله علیه و آله أَوْصَى أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ علیه السلام أَنْ يَتَّخِذَ ذَلِكَ الْيَوْمَ عِيدًا، وَ كَذَلِكَ كَانَتْ الْأَنْبِيَاءُ صلی الله علیه و آله تَفْعَلُ، كَانُوا يُوصُونَ أَوْصِيَاءَهُمْ بِذَلِكَ فَيَتَّخِذُونَهُ عِيدًا .

امام صادق علیه السلام در ضمن حدیثی فرمود: پیامبر صلی الله علیه و آله به امیرمؤمنان علیه السلام سفارش نمود این روز را عید قرار دهد، چنانکه پیامبران صلی الله علیه و آله به جانشینان خود سفارش می کردند که این روز را عید بگیرند.

۱۲

● خشم ابلیس از غدیر

عَنْ مَوْلَانَا الصَّادِقِ، عَنْ أَبِيهِ علیه السلام، قَالَ: إِنَّ إِبْلِيسَ [عَدُوَّ اللَّهِ] رَنَّ أَرْبَعَ رَنَاتٍ: يَوْمَ لَعْنِ، وَ يَوْمَ أَهْبِطَ إِلَى الْأَرْضِ، وَ يَوْمَ بُعِثَ النَّبِيُّ صلی الله علیه و آله، وَ يَوْمَ الْغَدِيرِ .

امام صادق علیه السلام فرمود: هنگامی که قیامت برپا شود چهار روز را - مانند عروسی که به سراپرده‌اش برده می‌شود - نزد خدا می‌برند: روز فطر، روز قربان، روز جمعه، روز غدیر خم. غدیر خم بین آن سه روز مانند ماه است بین ستارگان.

۱۶

● سپاسگزاری بر معرفت روز غدیر

قَالَ مَوْلَانَا الصَّادِقُ علیه السلام: الثَّامِنُ عَشَرَ مِنْ ذِي الْحِجَّةِ عِيدُ اللَّهِ الْأَكْبَرُ، مَا طَلَعَتْ عَلَيْهِ شَمْسٌ فِي يَوْمٍ أَفْضَلَ عِنْدَ اللَّهِ مِنْهُ، وَ هُوَ [اليَوْمُ] الَّذِي أَكْمَلَ اللَّهُ فِيهِ دِينَهُ لِخَلْقِهِ، وَ أَتَمَّ عَلَيْهِمْ نِعْمَهُ، وَ رَضِيَ لَهُمُ الْإِسْلَامَ دِينًا.

وَ مَا بَعَثَ اللَّهُ نَبِيًّا إِلَّا أَقَامَ وَصِيَّتَهُ فِي مِثْلِ هَذَا الْيَوْمِ، وَ نَصَبَهُ عِلْمًا لِأُمَّتِهِ، فَلْيَذْكُرِ اللَّهُ شَيْئًا عَلَيَّ مَا مَنَّ عَلَيْهِمْ بِمَعْرِفَةِ هَذَا الْيَوْمِ دُونَ سَائِرِ النَّاسِ.

امام صادق علیه السلام فرمود: هجدهم ذی‌الحجه بزرگ‌ترین عید خداست، خورشید بر روزی برتر از آن تابیده، و آن روزی است که خدا دینش را بر خلائق کامل و نعمتش را بر آنها تمام گردانید و اسلام را به عنوان دین آنها پسندید.

خدا هیچ پیامبری را مبعوث نکرده مگر آنکه جانشین خویش را در چنین روزی نصب نموده است.

پس شیعیان ما بایستی به یاد خدا (و شکرگزار او) باشند که بر آنان منت نهاد و معرفت چنین روزی را به آنها اختصاص داد که بقیه مردم از آن بی‌بهره‌اند.

۱۴

● پاداش ویژه عید غدیر

عَنْ أَبِي الْحَسَنِ عَلِيِّ بْنِ مُوسَى الرَّضَا، عَنْ آبَائِهِ، عَنْ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ علیه السلام قَالَ - فِي ضَمْنِ حَدِيثٍ -: عُوذُوا - رَحِمَكُمُ اللَّهُ - بَعْدَ انْقِضَاءِ مَجْمَعِكُمْ بِالتَّوَسُّعَةِ عَلَيَّ عِبَائِكُمْ، وَ الْبِرِّ بِأَخْوَانِكُمْ، وَ الشُّكْرِ لِلَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ عَلَيَّ مَا مَنَحَكُمُ، وَ اجْتَمَعُوا يَجْمَعُ اللَّهُ شَمْلَكُمْ، وَ تَبَاوَرُوا يَصِلِ اللَّهُ الْفَتْكُكُمْ، وَ تَهَانُوا نِعْمَةَ اللَّهِ كَمَا هَذَا كُمْ بِاللَّهِ بِالثَّوَابِ فِيهِ عَلَيَّ أضعافِ الأعياد قبله وَ بعده إلا في مثله.

حضرت ثامن الحجج از پدران بزرگوارش از امیرمؤمنان علیه السلام نقل کرده که فرمود: بر خانواده خویش توسعه دهید، به برادران دینی احسان نمایید، شکر خدا را بر آنچه به شما ارزانی داشته به جای آورید، گرد یکدیگر جمع شوید (از همدیگر دیدار کرده و عید بگیرید) تا خداوند امور پراکنده شما را سامان بخشد. به یکدیگر نیکی کنید تا خداوند بین شما انس و الفت برقرار سازد، از نعمت الهی که به شما عنایت کرده یکدیگر را بهره‌مند سازید، چنانکه خداوند شما را پاداشی چند برابر از اعیاد قبل و بعد - (که این پاداش عظیم) جز در چنین روزی (به شما نرسد) - عطا می‌نماید.

۱۵

● عید غدیر در قیامت

قَالَ مَوْلَانَا الصَّادِقُ علیه السلام: إِذَا كَانَ يَوْمُ الْقِيَامَةِ زُفَّتْ أَرْبَعَةُ أَيَّامٍ إِلَى اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ كَمَا تُزَفُّ الْعُرُوسُ إِلَى خَدْرِهَا: يَوْمُ الْفِطْرِ، وَ يَوْمُ الْأَضْحَى، وَ يَوْمُ الْجُمُعَةِ، وَ يَوْمُ غَدِيرِ خُمٍّ، وَإِنَّ يَوْمَ غَدِيرِ خُمٍّ بَيْنَ الْفِطْرِ وَالْأَضْحَى وَالْجُمُعَةِ كَأَنَّ مَرَّ بَيْنَ الْكُؤَاكِبِ.

امام صادق علیه السلام فرمود: غدیر روزی است که خدا توبه حضرت آدم علیه السلام را پذیرفت و او به شکرانه‌اش آن روز را روزه گرفت.

غدیر روزی است که خدا حضرت ابراهیم علیه السلام را از آتش نجات داد و او به شکرانه‌اش آن روز را روزه گرفت.

- و بنابر نقلی: غدیر روزی است که حضرت موسی، هارون علیهم السلام را به عنوان پرچم هدایت نصب کرد و او به شکرانه‌اش آن روز را روزه گرفت.

غدیر روزی است که حضرت عیسی جانشینی و صیش شمعون الصفا را اعلام کرد و او به شکرانه‌اش آن روز را روزه گرفت.

غدیر روزی است که پیامبر صلی الله علیه و آله علی علیه السلام را به عنوان پرچم برای امت برافراشت و فضیلت و جانشینی او را آشکار ساخت و (امیرمؤمنان علیه السلام) به شکرانه‌اش آن روز را روزه گرفت.

۱۹

● خیر دنیا و آخرت با نیکی در روز غدیر

عَنْ أَبِي الْحَسَنِ الرَّضَا، عَنْ آبَائِهِ، عَنْ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ علیه السلام قَالَ - فِي ضَمْنِ حَدِيثٍ -:
وَالْبِرُّ فِيهِ يُثْمَرُ الْمَالُ، وَ يَزِيدُ فِي الْعُمْرِ، وَ التَّعَاطُفُ فِيهِ يَفْتَضِي رَحْمَةَ اللَّهِ وَ عَطْفَهُ.

حضرت ثامن الحجج از پدران بزرگوارش از امیرمؤمنان علیه السلام نقل کرده که فرمود: نیکی کردن در روز عید غدیر باعث زیاد شدن ثروت و طولانی شدن عمر است و مهربانی کردن به همدیگر رحمت و رأفت خدا را به انسان جلب می‌کند.

۱۷

● پاداش هشتاد ماه عبادت در روز غدیر

رَوَى السَّيِّدُ ابْنُ طَاوُوسٍ عَنِ الشَّيْخِ الصَّدُوقِ وَ الشَّيْخِ الْمُفِيدِ وَ الشَّيْخِ الطُّوسِيِّ علیهم السلام -
بِإِسْنَادِهِمْ جَمِيعاً - عَنْ مَوْلَانَا الصَّادِقِ علیه السلام ، قَالَ : إِنَّ الْعَمَلَ فِي يَوْمِ الْغَدِيرِ - ثَمَانِيَةَ
عَشَرَ مِنْ ذِي الْحِجَّةِ - يَعْدِلُ الْعَمَلَ فِي ثَمَانِينَ شَهْراً.

سید ابن طاووس فرموده: شیخ صدوق، شیخ مفید، شیخ طوسی علیهم السلام هر سه با سند از امام صادق علیه السلام نقل کرده‌اند که حضرت فرمود: عمل (کار نیک و عبادت) روز غدیر - هجدهم ذی‌الحجه - برابر با عبادت هشتاد ماه است.

۱۸

● عید غدیر و پیامبران علیهم السلام

قَالَ مَوْلَانَا الصَّادِقُ علیه السلام - فِي ضَمْنِ حَدِيثٍ -: إِنَّهُ الْيَوْمُ الَّذِي تَابَ اللَّهُ فِيهِ عَلَى
آدَمَ علیه السلام فَصَامَهُ [فَصَامَ] شُكْرًا لِلَّهِ تَعَالَى ذَلِكَ الْيَوْمَ .

وَ إِنَّهُ الْيَوْمُ الَّذِي نَجَّى اللَّهُ تَعَالَى فِيهِ إِبْرَاهِيمَ علیه السلام مِنَ النَّارِ فَصَامَ شُكْرًا لِلَّهِ تَعَالَى عَلَى
ذَلِكَ .

[وَ إِنَّهُ الْيَوْمُ الَّذِي أَقَامَ مُوسَى هَارُونَ علیه السلام عِلْمًا فَصَامَ شُكْرًا لِلَّهِ تَعَالَى ذَلِكَ الْيَوْمَ] .

وَ إِنَّهُ الْيَوْمُ الَّذِي أَظْهَرَ عَيْسَى وَصِيَّهُ شَمْعُونَ الصَّفَا علیه السلام فَصَامَ شُكْرًا لِلَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ
ذَلِكَ الْيَوْمَ .

وَ إِنَّهُ الْيَوْمُ الَّذِي أَقَامَ رَسُولُ اللَّهِ صلی الله علیه و آله عَلِيًّا علیه السلام لِلنَّاسِ عِلْمًا ، وَ أَبَانَ فِيهِ فَضْلَهُ ،
وَ وَصِيَّتَهُ فَصَامَ شُكْرًا لِلَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ ذَلِكَ الْيَوْمَ .

● روزه غدیر برتر از روزه روزگار

عَنْ أَبِي الْحَسَنِ الرِّضَا، عَنْ آبَائِهِ، عَنْ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ عليه السلام قَالَ - فِي ضَمْنِ حَدِيثٍ -:
 وَصَوْمُ هَذَا الْيَوْمِ مِمَّا نَدَبَ اللَّهُ إِلَيْهِ، وَجَعَلَ الْجَزَاءَ الْعَظِيمَ كِفَالَةً عَنْهُ حَتَّى لَوْ تَعَبَدَ
 لَهُ عَبْدٌ مِنَ الْعَبِيدِ فِي الشَّيْبَةِ [التَّشْبِيهِ - الشَّيْبَةِ] مِنْ ابْتِدَاءِ الدُّنْيَا إِلَى انْقِضَائِهَا
 صَائِمًا نَهَارَهَا فَإِنَّمَا لَيْلُهَا إِذَا أَخْلَصَ الْمُخْلِصُ فِي صَوْمِهِ لَقُصِرَتْ إِلَيْهِ أَيَّامُ الدُّنْيَا
 عَنْ كِفَائِيَّتِهِ .

حضرت ثامن الحجج از پدران بزرگوارش از امیرمؤمنان عليه السلام نقل کرده که
 فرمود: خدا مردم را به روزه این روز دعوت کرده و پاداش عظیمی برای آن
 قرار داده به نحوی که اگر برای بنده‌ای ممکن بود از اول دنیا تا انقراض آن
 روزها روزه بگیرد و شبها نماز بگذارد پاداش آن به روزه با اخلاص عید
 غدیر نمی‌رسید!

● جایگزین روزه غدیر

عَنْ أَبِي الْحَسَنِ الرِّضَا، عَنْ آبَائِهِ، عَنْ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ عليه السلام قَالَ - فِي ضَمْنِ حَدِيثٍ -:
 وَمَنْ أَسْعَفَ أَحَاهُ مُبْتَدِنًا، وَبَرَّهَ رَاغِبًا فَلَهُ كَأَجْرِ مَنْ صَامَ هَذَا الْيَوْمَ وَقَامَ لَيْلَتَهُ .

حضرت ثامن الحجج از پدران بزرگوارش از امیرمؤمنان عليه السلام نقل کرده که
 فرمود: هر کس (روز عید غدیر) نیاز برادر دینی‌اش را - قبل از اظهار و
 درخواست او - برآورده سازد و با میل و رغبت به او احسان و نیکی نماید،
 پاداش روزه روز غدیر و شب‌زنده‌داری شب آن را خواهد داشت.

● فرجام نیک با افطاری دادن در عید غدیر

عَنْ أَبِي الْحَسَنِ الرِّضَا، عَنْ آبَائِهِ، عَنْ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ عليه السلام قَالَ - فِي ضَمْنِ حَدِيثٍ -:
 وَمَنْ فَطَّرَ مُؤْمِنًا فِي لَيْلَتِهِ فَكَأَنَّمَا فَطَّرَ فِتَامًا وَفِتَامًا بَعْدَهَا [بَعْدَهَا بِبَيْدِهِ] عَشْرَةً .
 فَتَهَضَّ نَاهِضٌ فَقَالَ : يَا أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ مَا الْفِتَامُ ؟ قَالَ : مِائَةُ أَلْفِ نَبِيٍّ وَصَدِيقٍ
 وَ شَهِيدٍ ، فَكَيْفَ بِمَنْ تَكْفَلَ عَدَدًا مِنَ الْمُؤْمِنِينَ وَ الْمُؤْمِنَاتِ ؟! فَأَنَا ضَمِينُهُ عَلَى
 اللَّهِ تَعَالَى الْأَمَانَ مِنَ الْكُفْرِ وَ الْفَقْرِ .

حضرت ثامن الحجج از پدران بزرگوارش از امیرمؤمنان عليه السلام نقل کرده که
 فرمود: هر کس شب آن (شام عید غدیر) مؤمنی را افطاری دهد مانند آن است
 که ده «فتام» را افطاری داده است.

کسی پرسید: یا امیرالمؤمنین! «فتام» یعنی چه؟ حضرت فرمود: فتام یعنی
 صد هزار پیغمبر و صدیق و شهید (یعنی افطاری یک نفر پاداش افطار یک
 میلیون پیغمبر و صدیق و شهید دارد) پس اگر کسی گروهی از زنان و مردان با
 ایمان را افطاری دهد چه پاداشی دارد؟! من ضامنم که خدای تعالی او را از کفر
 و فقر امان دهد.

● قرض کردن برای کمک به نیازمندان در روز غدیر

عَنْ أَبِي الْحَسَنِ الرِّضَا، عَنْ آبَائِهِ، عَنْ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ عليه السلام قَالَ - فِي ضَمْنِ حَدِيثٍ -:
 وَمَنْ اسْتَدَانَ لِإِخْوَانِهِ وَأَعَانَهُمْ فَأَنَا الضَّامِنُ عَلَى اللَّهِ إِنْ بَقَاهُ فَضَاهُ ، وَإِنْ قَبَضَهُ
 حَمَلَهُ عَنْهُ .

حضرت ثامن الحجج از پدران بزرگوارش از امیرمؤمنان علیه السلام نقل کرده که فرمود: من ضامنم که هر کس روز عید غدیر قرض بگیرد و به برادران دینی کمک نماید، اگر زنده بماند خدا قرضش را ادا کند و اگر بمیرد از دوشش بردارد (یعنی خدا کاری کند که بدهی او پرداخت شود).

۲۴

● مخالفت با مخالفان غدیر

قَالَ مَوْلَانَا الصَّادِقُ علیه السلام - فِي ضَمَنِ حَدِيثٍ - : ثُمَّ كُلْ ، وَ اشْرَبْ ، وَ أَظْهِرِ الشُّرُورَ ، وَ أَطْعِمِ إِخْوَانَكَ ، وَ أَكْثِرْ بِرَّهُمْ ، وَ أَقْضِ حَوَائِجَ إِخْوَانِكَ إِعْظَامًا لِيَوْمِكَ وَ خِلَافًا عَلَى مَنْ أَظْهَرَ فِيهِ الْاِعْتِمَامَ وَ الْحُزْنَ ، صَاعَفَ اللَّهُ حُزْنَهُ وَ عَمَّهُ .

امام صادق علیه السلام در ضمن آداب روز عید غدیر فرمود: پس از آن مشغول خوردن و آشامیدن گردد و برادران دینی را نیز اطعام نماید، اظهار سرور و شادی کند، و به برادران مؤمن نیکی و احسان بسیار کرده و نیازهای آنان را برآورد به قصد تعظیم و احترام عید غدیر و برای مخالفت با کسانی که در غدیر اظهار غم و اندوه می‌کنند، خدا غم و اندوه آنان را مضاعف فرماید.

۲۵

● نفرین بر منکران روز قیامت و غدیر

قَالَ مَوْلَانَا الصَّادِقُ علیه السلام - فِي ضَمَنِ حَدِيثٍ - : أَكْثِرُ مِنْ قَوْلِكَ فِي يَوْمِكَ وَ لَيْلَتِكَ أَنْ تَقُولَ: اللَّهُمَّ الْعَنِ الْجَاحِدِينَ وَ النَّاكِثِينَ وَ الْمُعْتَرِينَ وَ الْمُكْذِبِينَ [وَ الْمُبَدِّلِينَ الَّذِينَ يُكْذِبُونَ] بِيَوْمِ الدِّينِ مِنَ الْأَوَّلِينَ وَ الْآخِرِينَ .

امام صادق علیه السلام درباره دعای گذشته فرمود: این دعا را روز غدیر و شب آن بسیار بگو.

ترجمه دعا: خداوندا! از رحمت خود دور نما منکران (غدیر را)، پیمان‌شکنان را، تغیر دهندگان فرمان تو را، تکذیب کنندگان را که در (در حقیقت) منکر روز قیامت هستند از گذشتگان و آیندگان.

۲۶

● تغییر چهره زندگی در روز غدیر

عَنِ الْفَيَاضِ بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ عُمَرَ الطُّوسِيِّ : أَنَّهُ شَهِدَ أَبَا الْحَسَنِ عَلِيَّ بْنَ مُوسَى الرُّضَا علیه السلام فِي يَوْمِ الْغَدِيرِ ، وَ بِحَضْرَتِهِ جَمَاعَةٌ مِنْ خَاصَّتِهِ قَدِ اخْتَبَسَهُمْ لِلْإِفْطَارِ ، وَ قَدْ قَدَّمَ إِلَى مَنَازِلِهِمُ الطَّعَامَ ، وَ الْبِرَّ ، وَ الصَّلَاتِ ، وَ الْكِسْوَةَ حَتَّى الْخَوَاتِيمَ وَ النَّعَالَ ، وَ قَدْ غَيَّرَ مِنْ أَحْوَالِهِمْ وَ أَحْوَالِ حَاشِيَتِهِ ، وَ جَدَّدَتْ لَهُ آلَهُ غَيْرَ آلَةٍ الَّتِي جَرَى الرَّسْمُ بِإِتِّدَالِهَا قَبْلَ يَوْمِهِ ، وَ هُوَ يَذْكُرُ فَضْلَ الْيَوْمِ وَ قَدَمَهُ .

فیاض طوسی گوید: روز عید غدیر محضر مبارک حضرت ثامن الحجج علیه السلام رسیدم، حضرت جمعی از خواص را برای افطار نگه داشته بود، برای خانواده آنها غذا، انواع هدیه و صلّه، لباس، انگشتر و کفش فرستاده بود.

سر و وضع همه اطرافیان (به دستور حضرت) عوض شده بود و اسباب و آلات منزل نیز تغییر کرده بود (همه با لباس نو و فاخر و اشیاء موجود در خانه نیز نو و جدید بود).

حضرت برای آنها فضیلت و سابقه عید غدیر را بیان می‌فرمود.

امام صادق علیه السلام فرمود: یک درهم خرج کردن در روز غدیر برابر با صد هزار درهم - و بنابر نقلی یک میلیون درهم - در بقیه اوقات است .

۲۷

● حضور در غدیر با نماز غدیر

قَالَ مَوْلَانَا الصَّادِقُ علیه السلام - فِي ضَمْنِ حَدِيثٍ - : فَمَنْ صَلَّى رَكَعَتَيْنِ ... كَانَ كَمَنْ حَضَرَ ذَلِكَ الْيَوْمَ وَ بَايَعَ رَسُولَ اللَّهِ صلی الله علیه و آله عَلَى ذَلِكَ ، وَ كَانَتْ دَرَجَتُهُ مَعَ دَرَجَةِ الصَّادِقِينَ الَّذِينَ صَدَقُوا اللَّهَ وَ رَسُولَهُ فِي مُوَالَاةِ مَوْلَاهُمْ ذَلِكَ الْيَوْمَ ، وَ كَانَ كَمَنْ شَهِدَ [الشُّشُوهَد] مَعَ رَسُولِ اللَّهِ صلی الله علیه و آله وَ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ وَ مَعَ الْحَسَنِ وَ الْحُسَيْنِ علیهما السلام ، وَ كَمَنْ يَكُونُ تَحْتَ رَايَةِ الْقَائِمِ علیه السلام وَ فِي فَسْطَاطِهِ مِنَ التُّجَبَاءِ وَ النَّقَبَاءِ .

ابوهارون عبدی گوید: روز هجدهم ذی الحجه محضر مبارک امام صادق علیه السلام شرفیاب شدم، حضرت فرمود: هر کس در این روز دو رکعت نماز بگذارد (به کیفیتی که در مفاتیح الجنان به عنوان پنجمین عمل از اعمال روز غدیر آمده است)، مانند کسی است که در روز غدیر حضور داشته و با پیامبر صلی الله علیه و آله بر ولایت پیمان بسته باشد، و در درجه کسانی باشد که صادقانه در موالات مولا در آن روز خدا و پیامبر صلی الله علیه و آله را تصدیق کردند، مانند کسی که حضور پیامبر صلی الله علیه و آله، امیر مؤمنان، امام حسن و امام حسین علیهما السلام را درک کرده است - و بنابر نقلی: در رکاب آنان شهید شده باشد - و مانند نجبا و نقبایی که زیر پرچم قائم آل محمد علیه السلام و در خیمه آن حضرت باشند.

۲۸

● پاداش خرج کردن در عید غدیر

قَالَ مَوْلَانَا الصَّادِقُ علیه السلام - فِي ضَمْنِ حَدِيثٍ - : وَ الدَّرْهَمُ فِيهِ بِمِائَةِ أَلْفٍ [بِأَلْفِ أَلْفٍ] دِرْهَمٍ .

۲۹

● دعای مستجاب بعد از نماز غدیر

قَالَ مَوْلَانَا الصَّادِقُ علیه السلام - فِي ضَمْنِ حَدِيثٍ - : وَ مَنْ صَلَّى فِيهِ رَكَعَتَيْنِ مِنْ قَبْلِ أَنْ تَزُولَ الشَّمْسُ بِنِصْفِ سَاعَةِ شُكْرًا لِلَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ يَقْرَأُ فِي كُلِّ رَكَعَةٍ سُورَةَ الْحَمْدِ مَرَّةً [عَشْرًا] ، وَ عَشْرَ مَرَّاتٍ (قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ) ، وَ عَشْرَ مَرَّاتٍ آيَةَ الْكُرْسِيِّ ، وَ عَشْرَ مَرَّاتٍ (إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ) عَدَلْتُ عِنْدَ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ مِائَةَ أَلْفِ حَجَّةٍ وَ مِائَةَ أَلْفِ عُمْرَةٍ ، وَ مَا سَأَلَ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ حَاجَةً مِنْ حَوَائِجِ الدُّنْيَا وَ حَوَائِجِ الْآخِرَةِ إِلَّا قَضَيْتُ كَأَنَّهَا مَا كَانَتْ الْحَاجَةُ [فِي يَسْرِ وَ عَافِيَةٍ] .

[وَ إِنْ فَاتَتْكَ الرَّكَعَتَانِ وَ الدُّعَاءُ فَضَيَّبْتَهُمَا بَعْدَ ذَلِكَ] . ثُمَّ ذَكَرَ علیه السلام دُعَاءً يَقْرَأُهُ بَعْدَ الرَّكَعَتَيْنِ .

امام صادق علیه السلام فرمود: هر کس روز عید غدیر نیم ساعت قبل از ظهر به قصد شکرگزاری خداوند دو رکعت نماز بگذارد^۱ که در هر رکعت بعد از حمد^۲ هر یک از توحید و آیه الکرسی و قدر را ده مرتبه بخواند، نزد خدا برابر با صد هزار حج و صد هزار عمره است و هر حاجتی از حوائج دنیا و آخرت را از

۱ . همین روایت به نقل برادر علامه حلی قدس سرهما چنین است که: نیم ساعت قبل از ظهر غسل کند و این دو رکعت نماز را همراه با نماز ظهر (یعنی مثل نوافل ظهر) به جای آورد. (الغدالاقویة ۱۶۶، ۳۲۱/۹۵، مستدرک ۵۲۰/۲). شیخ طوسی نیز غسل هنگام زوال را در اول این روایت نقل فرموده است. (تهذیب ۱۴۳/۳، وسائل ۳۳۸/۳).

۲ . بنابر روایت عده‌ای از علما حمد را یک مرتبه قرائت نماید و بنابر نقلی ده مرتبه .

خدا درخواست کند - هر چه باشد - به آسانی و با عافیت به او عنایت نماید. و بنابر نقلی اگر این نماز و دعا از او فوت شد قضای آن را به جای آورد.

پس از نماز دعای (رَبَّنَا إِنَّا سَمِعْنَا مُنَادِيًا يُنَادِي لِلْإِيمَانِ...) را بخواند (برای قرائت دعا رجوع شود به مصادر روایت).

● اطعام اولیا با افطاری دادن در عید غدیر

قَالَ مَوْلَانَا الصَّادِقُ (ع) - فِي ضَمْنِ حَدِيثٍ - : مَنْ فَطَّرَ فِيهِ مُؤْمِنًا كَانَ كَمَنْ أَطْعَمَ فَنَامًا وَفَنَامًا فَلَمْ يَزَلْ يُعَدُّ إِلَى أَنْ عَقَدَ بِيَدِهِ عَشْرًا .

ثُمَّ قَالَ : أَتَدْرِي كَمْ الْفَنَامُ ؟ قُلْتُ : لَا ، قَالَ : مِائَةٌ أَلْفٍ ، وَكَانَ لَهُ ثَوَابٌ مِنْ أَطْعَمَ بَعَدَهُمْ مِنَ النَّبِيِّينَ وَ الصَّادِقِينَ وَ الشُّهَدَاءِ وَ الصَّالِحِينَ فِي حَرَمِ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ وَ سَقَاهُمْ فِي يَوْمٍ ذِي مَسْعَبَةٍ .

امام صادق (ع) فرمود: هر کس مؤمنی را در عید غدیر افطاری دهد پاداش اطعام یک میلیون نفر را دارد و پاداش کسی را دارد که به همین عدد پیامبران، صدیقان، شهدا و صالحان را در حرم خداوند هنگام گرسنگی و سختی (و قحطی) اطعام کرده و سیراب نموده باشد.

● عید غدیر گرامی‌ترین روز سال

قَالَ مَوْلَانَا الصَّادِقُ (ع) - فِي ضَمْنِ حَدِيثٍ - : لَعَلَّكَ تَرَى أَنَّ اللَّهَ عَزَّ وَ جَلَّ خَلَقَ يَوْمًا أَكْبَرًا حُرْمَةً مِنْهُ؟! لَا وَاللَّهِ ، لَا وَاللَّهِ ، لَا وَاللَّهِ .

امام صادق (ع) در ضمن حدیثی فرمود: شاید فکر کنی خدا روزی محترم‌تر از عید غدیر دارد؟! نه به خدا، نه به خدا، نه به خدا.

● شکرگزاری هنگام دیدار اهل ایمان روز عید غدیر

قَالَ مَوْلَانَا الصَّادِقُ (ع) : وَ لِيَكُنْ مِنْ قَوْلِكَ إِذَا لَقَيْتَ أَخَاكَ الْمُؤْمِنَ :
الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي أَكْرَمَنَا بِهَذَا الْيَوْمِ ، وَ جَعَلَنَا مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ، وَ جَعَلَنَا مِنَ الْمُؤْمِنِينَ
بِعَهْدِهِ الَّذِي عَهَدَ إِلَيْنَا ، وَ مِيثَاقِهِ الَّذِي وَاتَّقْنَا بِهِ مِنْ وَلايَةِ وَلاةِ أَمْرِهِ وَ الْقَوَامِ بِقِسْطِهِ ،
وَ لَمْ يَجْعَلْنَا مِنَ الْجَاحِدِينَ وَ الْمُكْذِبِينَ بِيَوْمِ الدِّينِ .

امام صادق (ع) درباره ذکر گذشته فرمود: هنگام دیدار برادر مؤمن آن را بگو. ترجمه ذکر: سپاس خدای را که ما را به این روز احترام و اکرام نمود و گرامی داشت و ما را از مؤمنان (و معتقدان به غدیر) قرار داد. ما را از کسانی قرار داد که به عهد و پیمانی که با ما بسته - از ولایت والیانی که به عدل و داد رفتار می‌کنند (امامان معصوم (ع)) - وفاداریم و ما را از منکران و تکذیب‌کنندگان روز قیامت قرار نداد.

● طلب آمرزش جبرئیل (ع) برای شیعیان در روز غدیر

عَنْ مَوْلَانَا أَبِي الْحَسَنِ الرِّضَا (ع) قَالَ : هُوَ الْيَوْمُ الَّذِي يَأْمُرُ اللَّهُ تَعَالَى جَبْرَائِيلَ (ع)
أَنْ يَنْصَبَ كُرْسِيَّ كَرَامَةِ اللَّهِ بِإِزَاءِ بَيْتِ [الْبَيْتِ] الْمُعْمُورِ ، وَيَصْعَدُهُ جَبْرَائِيلُ (ع) ،
وَتَجْتَمِعُ إِلَيْهِ الْمَلَائِكَةُ مِنْ جَمِيعِ السَّمَاوَاتِ ، وَيَسْتَوْنُ عَلَى مُحَمَّدٍ (ص)
وَيَسْتَغْفِرُونَ لِشَيْعَةِ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ وَ الْأَئِمَّةِ (ع) ، وَ مُحِبِّهِمْ مِنْ وُلْدِ آدَمَ (ع) .

حضرت ثامن الائمه علیه السلام فرمود: غدیر روزی است که جبرئیل علیه السلام به امر خدا کرسی کرامت الهی را برابر بیت المعمور نصب کرده و بر آن بالا می‌رود، فرشتگان همه آسمان‌ها گرد او جمع می‌شوند و او مدح و ثنای پیامبر صلی الله علیه و آله گفته و برای شیعیان و دوستان امیرمؤمنان و ائمه علیهم السلام طلب آمرزش نماید.

۳۴

● تبریک و تهنیت روز عید غدیر

عَنْ مَوْلَانَا أَبِي الْحَسَنِ الرَّضَا علیه السلام قَالَ: هُوَ يَوْمُ التَّهْنِئَةِ - يَعْنِي بَعْضُكُمْ بَعْضًا - فَإِذَا لَقِيَ الْمُؤْمِنُ أَخَاهُ يَقُولُ:
الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي جَعَلَنَا مِنَ الْمُتَمَسِّكِينَ بِوَلَايَةِ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ وَالْأَيْمَةِ علیهم السلام.

حضرت ثامن الائمه علیه السلام فرمود: غدیر روز تبریک و تهنیت است، هنگام دیدار برادر مؤمن ذکر گذشته را بگو.

ترجمه ذکر: سپاس خدای را که ما را از تمسک‌کنندگان به ولایت امیرمؤمنان علیه السلام قرار داد.

۳۵

● غدیر روز تبسم

عَنْ مَوْلَانَا أَبِي الْحَسَنِ الرَّضَا علیه السلام قَالَ: هُوَ يَوْمُ التَّبَسُّمِ فِي وُجُوهِ النَّاسِ مِنْ أَهْلِ الْإِيمَانِ، فَمَنْ تَبَسَّمَ فِي وَجْهِ أَخِيهِ يَوْمَ الْغَدِيرِ نَظَرَ اللَّهُ إِلَيْهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ بِالرَّحْمَةِ، وَقَضَى لَهُ أَلْفَ حَاجَةٍ، وَبَنَى لَهُ قَصْرًا فِي الْجَنَّةِ مِنْ دُرَّةٍ بَيْضَاءَ، وَنَضَّرَ وَجْهَهُ.

حضرت ثامن الائمه علیه السلام فرمود: غدیر روز تبسم هنگام ملاقات اهل ایمان است، هر کس روز عید غدیر به روی برادر دینی‌اش تبسم نماید، خداوند در قیامت با مهربانی به او نظر، و هزار حاجت او را روا و در بهشت برای او قصری از در سفید بنا نماید، و چهره‌اش را زیبا و درخشانده و حرم گرداند.

۳۶

● آراستن در عید غدیر

عَنْ مَوْلَانَا أَبِي الْحَسَنِ الرَّضَا علیه السلام قَالَ: هُوَ يَوْمُ الزَّيْنَةِ، فَمَنْ تَزَيَّنَ لِيَوْمِ الْغَدِيرِ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ كُلَّ خَطِيئَةٍ عَمِلَهَا، صَغِيرَةً أَوْ كَبِيرَةً، وَبَعَثَ اللَّهُ إِلَيْهِ مَلَائِكَةً يَكْتُبُونَ لَهُ الْحَسَنَاتِ، وَيُرْفَعُونَ لَهُ الدَّرَجَاتِ إِلَى قَابِلٍ مِثْلَ ذَلِكَ الْيَوْمِ، فَإِنْ مَاتَ شَهِيدًا وَإِنْ غَاشَ غَاشَ سَعِيدًا.

حضرت ثامن الائمه علیه السلام فرمود: غدیر روز تزین و آراستن است، هر کس برای روز غدیر خویش را بیاراید و زینت نماید، خدا همه گناهانش را - از کوچک و بزرگ - بیامزد، و فرشتگانی را برانگیزد که کارهای نیک او را ثبت نمایند، و درجات او را بالا برند تا غدیر سال آینده، پس اگر بمیرد شهید از دنیا رفته و اگر زنده بماند زندگی سعادت‌مندانه و همراه با خوشبختی داشته باشد.

۳۷

● پاداش دیدار اهل ایمان در عید غدیر

عَنْ مَوْلَانَا أَبِي الْحَسَنِ الرَّضَا علیه السلام قَالَ: مَنْ زَارَ فِيهِ مُؤْمِنًا أَدْخَلَ اللَّهُ قَبْرَهُ سَبْعِينَ نُوْرًا، وَوَسَّعَ فِي قَبْرِهِ، وَيُرْوَرُ قَبْرُهُ كُلَّ يَوْمٍ سَبْعُونَ أَلْفَ مَلَكٍ وَيُسَبَّرُ وَنُهُ بِالْجَنَّةِ.

حضرت ثامن الائمه علیه السلام فرمود: هر کس روز عید غدیر به دیدار مؤمنی رود، خدا هفتاد نور در قبرش وارد نماید، و قبر او را توسعه دهد و هر روز هفتاد هزار فرشته به زیارت قبرش روند و او را به بهشت بشارت دهند.

۳۸

● مثل فرشته‌ها یا ابلیس با پذیرفتن و انکار غدیر!

عَنْ مَوْلَانَا أَبِي الْحَسَنِ الرِّضَا علیه السلام قَالَ: مَسَّلَ الْمُؤْمِنِينَ فِي قَبُولِهِمْ وَلَاءَ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ علیه السلام فِي يَوْمِ غَدِيرِ خُمٍ كَمَلِ الْمَلَائِكَةِ فِي سُجُودِهِمْ لِآدَمَ، وَمَثَلُ مَنْ أَبِي وَلَايَةَ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ علیه السلام فِي يَوْمِ الْغَدِيرِ مَثَلُ إِبْلِيسَ.

حضرت ثامن الائمه علیه السلام فرمود: مؤمنین در پذیرفتن ولایت امیرمؤمنان علیه السلام در غدیر خم مانند فرشتگان هستند که بر آدم سجده نمودند و هر کس ولایت امیرمؤمنان علیه السلام را در غدیر انکار کرد شبیه ابلیس است!

۳۹

● شکر نعمت ولایت در روز غدیر

رُويَ عَنِ النَّبِيِّ صلی الله علیه و آله: أَنْ مِنَ الشُّكْرِ أَنْ يَقُولَ الْمُؤْمِنُ فِي يَوْمِ الْغَدِيرِ - مِائَةَ مَرَّةٍ -:
الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي جَعَلَ كَمَالَ دِينِهِ، وَتَمَامَ نِعْمَتِهِ بِوَلَايَةِ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ علیه السلام.

پیامبر صلی الله علیه و آله فرمود: از آداب غدیر آن است که صدبار ذکر گذشته را بگوید. ترجمه ذکر: سپاس خدای را که کامل شدن دین و تمامی نعمتش را به ولایت امیرمؤمنان علی بن ابی طالب علیه السلام قرار داد.

۴۰

● زیارت امیرمؤمنان علیه السلام در عید غدیر

قَالَ مَوْلَانَا الصَّادِقُ علیه السلام: إِذَا كُنْتَ فِي يَوْمِ الْغَدِيرِ فِي مَشْهَدِ مَوْلَانَا أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآلِهِ فَادْنُ مِنْ قَبْرِهِ بَعْدَ الصَّلَاةِ وَالِدُّعَاءِ، وَإِنْ كُنْتَ فِي بَعْدِ مِنْهُ فَأَوْمِ إِلَيْهِ بَعْدَ الصَّلَاةِ وَ هَذَا الدُّعَاءُ:

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى وَرَثَتِكَ، وَأَخِي نَبِيِّكَ، وَوَرِثَتِهِ، وَوَصِيَّتِهِ، وَوَصْفَتِهِ، وَخَالِصَتِهِ، وَأَمِينِهِ، وَوَلِيِّهِ، وَأَشْرَفِ عَشْرَتِهِ الَّذِينَ آمَنُوا بِهِ، وَأَبِي ذُرِّيَّتِهِ، وَبَابِ حِكْمَتِهِ، وَالتَّاطِقِ بِحُجَّتِهِ، وَالدَّاعِي إِلَى شَرِيعَتِهِ، وَالْمَاضِي عَلَى سُنَّتِهِ، وَخَلِيفَتِهِ عَلَى أُمَّتِهِ، سَيِّدِ الْمُسْلِمِينَ، وَأَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ، وَقَائِدِ الْعُرَى الْمُحَجَّلِينَ، أَفْضَلَ مَا صَلَّيْتَ عَلَى أَحَدٍ مِنْ خَلْقِكَ وَأَصْفِيَانِكَ وَأَوْصِيَاءِ أَنْبِيَائِكَ.

اللَّهُمَّ إِنِّي أَشْهَدُ أَنَّهُ قَدْ بَلَغَ عَنِ نَبِيِّكَ صلی الله علیه و آله مَا حُمِّلَ، وَرَعَى مَا اسْتُحْفِظَ، وَحَفِظَ مَا اسْتُودِعَ، وَحَلَّلَ حَلَالَكَ، وَحَرَّمَ حَرَامَكَ، وَأَقَامَ أَحْكَامَكَ، وَدَعَا إِلَى سَبِيلِكَ، وَوَالَى أَوْلِيَاءَكَ، وَعَادَى أَعْدَاءَكَ، وَجَاهَدَ التَّاكِيثِينَ عَنِ سَبِيلِكَ، وَالْقَاسِطِينَ، وَالْمَارِقِينَ عَنِ أَمْرِكَ صَابِرًا مُحْتَسِبًا، مُقْبِلًا غَيْرَ مُدْبِرٍ، لَا تَأْخُذُهُ فِي اللَّهِ لَوْمَةٌ لَائِمٌ حَتَّى بَلَغَ فِي ذَلِكَ الرِّضَا، وَسَلَّمِ إِلَيْكَ الْفَضَاءَ، وَعَبْدَكَ مُخْلِصًا، وَنَصَحَ لَكَ مُجْتَهِدًا حَتَّى أَتَاهُ الْيَقِينُ، فَقَبَضْتَهُ إِلَيْكَ شَهِيدًا سَعِيدًا وَلِيًّا تَقِيًّا رَضِيًّا زَكِيًّا هَادِيًّا مُهْدِيًّا. اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَيْهِ أَفْضَلَ مَا صَلَّيْتَ عَلَى أَحَدٍ مِنْ أَنْبِيَائِكَ وَأَصْفِيَانِكَ، يَا رَبَّ الْعَالَمِينَ.

امام صادق علیه السلام فرمود: اگر روز عید غدیر نجف باشی پس از نماز زیارت و دعا نزدیک قبر مطهر می روی و در غیر این صورت اشاره به آن سمت نموده

و دعا کرده ، عبارت گذشته را می خوانی .

ترجمه : بار الها ! بر ولی خود، برادر پیامبرت ، وزیرش، حبیبش، خلیفش ، معدن اسرارش ، منتخب از خاندانش، وصیش، برگزیده اش، مخلصش، امین و معتمدش، ولیش، برترین نزدیکانش که به او ایمان آوردند ، پدر فرزندانش، دروازه دانش و حکمتش، زبان گویای حجت و برهانش ، دعوت کننده به دین و آیینش ، پایدار بر سنت و روشش ، جانشین او بر امتش ، سرور مسلمانان، امیرمؤمنان و پیشوای روسفیدان رحمت فرست برترین رحمتی که بر هر آفریده ای و برگزیدگان و جانشینان پیامبران فرستاده ای .

بار الها ! من گواهی می دهم که باری که بر دوش او نهاده شد به سر منزل مقصود رساند ، آنچه بدو سپرده شد رعایت و امانتداری نمود، حلال تو را حلال و حرام تو را حرام دانست، و احکام تو را برپا داشت. مردم را به راه تو فراخواند. دوستانت را دوست و دشمنانت را دشمن داشت. با پیمان شکنانی که از راه تو برگشته بودند، و جفاکارانی که از حق جدا شده بودند ، و کسانی که از دین و فرمان تو سرپیچیده بودند، مبارزه و برای رضای تو صبر و پایداری نمود. او هیچ گاه پشت به جنگ نکرد، و سرزنش کسی او را تحت تأثیر قرار نداد تا به مقام رضا دست یافت و تسلیم قضای تو گردید. تو را مخلصانه عبادت نمود و در خیرخواهی در راه تو کوشش نمود تا اجل او فرا رسید پس او را نزد خویش بردی در حالی که او شهید، سعادت مند، ولی ، پرهیزگار ، پسندیده، پاک، هدایتگر و هدایت شده بود .

بار الها ! بر پیامبر و علی رحمت فرست برترین رحمتی که بر هر یک از پیامبران و برگزیدگان فرستاده ای ای پرودگار جهانیان .

گزیده آداب غدیر برگرفته از روایات

۱. نیت تقرّب به خدا با همه آداب و سنن آن ، قصد سپاسگزاری بر نعمت ولایت ، قصد تعظیم روز غدیر و قصد مخالفت با کسانی که آن روز ناراحت هستند.
۲. سعی در شناخت صحیح روز غدیر و فضائل آن
۳. عید گرفتن روز غدیر
۴. ترک گناهان به ویژه کبائر، کوشش در تزکیه نفس و اهتمام در جلب رحمت خدا
۵. غنیمت شمردن تجارت اخروی و افزون طلبی پاداش الهی
۶. اشتغال به عبادات، به یاد خدا بودن ، ذکر گفتن و کثرت آن
۷. سپاسگزاری و شکر خدا بر نعمت ولایت
۸. غسل کردن اول روز یا قبل از ظهر
۹. نماز گزاردن به ویژه نمازهای مخصوص روز غدیر
۱۰. روزه گرفتن و چیزی را جایگزین آن نکردن
۱۱. دعا کردن و به خصوص خواندن دعاهای مخصوص روز غدیر
۱۲. به یاد پیامبر ﷺ و اهل بیت علیهم السلام بودن و از آنها یاد کردن
۱۳. زیاد صلوات فرستادن
۱۴. زیارت امیرمؤمنان علیه السلام از نزدیک و دور
۱۵. تبرّی از دشمنان اهل بیت علیهم السلام
۱۶. بیان فضائل روز عید غدیر
۱۷. کندن جامه سیاه و پوشیدن تمیزترین و فاخرترین لباس
۱۸. دوری از غم و غصه، شادی بر نعمت ولایت و اظهار سرور و خوشحالی
۱۹. آراستن و آرایش کردن خویش و استعمال بوی خوش به اندازه توان
۲۰. توسعه دادن در مخارج شخصی و معیشت خانواده
۲۱. هدیه دادن به آنها به اندازه توان
۲۲. تغییر چهره زندگی

آدرس روایات کتاب به ترتیب شماره

۱. امالی شیخ صدوق ۱۸۸، التحصین ابن طاووس ۵۵۰، بشارة المصطفی ﷺ ۴۹ - ۵۰، روضة الواعظین ۱۰۲ - ۱۰۳، بحار ۱۰۹/۳۷.
۲. رجوع شود به مزار شیخ مفید ۹۰ - ۹۵، تهذیب ۱۴۳/۳ - ۱۴۷، مزار ابن مشهدی ۲۸۶ - ۲۹۱، اقبال ۲۸۲/۲ - ۲۸۹ (چاپ سنگی: ۴۷۶ - ۴۸۱)، مصباح الزائر ۱۶۷، العدد القویة ۱۶۶ - ۱۶۷، مصباح شیخ کفعمی ۴۱۲، ۶۸۱، البلد الامین ۱۶۵ - ۱۶۶، ۲۵۹ - ۲۶۱، ۲۶۳، بحار ۳۰۲/۹۵ - ۳۰۷، ۳۲۱، وسائل ۲۳۸/۳ و ۸۹/۸ - ۹۰، مستدرک ۲۷۴/۶ - ۲۷۵ (با قدری اختلاف و زیاده و نقصان).
- ۳ - ۴. تهذیب ۲۴/۶، اقبال ۲۶۹/۲ - ۲۷۰ (چاپ سنگی: ۴۶۸)، فرحة الغری ۱۳۲ - ۱۳۳، بحار ۱۱۸/۹۴ - ۱۱۹ و رجوع شود به مصباح المتعهد ۷۳۷، مناقب ۲۴۳/۲، مصباح الزائر ۱۵۳، وسائل ۳۸۸/۱۴ - ۳۸۹، بحار ۱۸۲/۸ - ۱۸۳ و ۱۶۳/۳۷ - ۱۶۴.
۵. امالی شیخ صدوق ۱۸۸، بشارة المصطفی ﷺ ۴۹ - ۵۰، روضة الواعظین ۱۰۲ - ۱۰۳، التحصین ابن طاووس ۵۵۰، اقبال ۲۶۴/۲ (چاپ سنگی: ۴۶۶) بحار ۱۰۹/۳۷ و ۱۱۰/۹۴.
۶. رجوع شود به المقنعة ۲۸۵، اقبال ۳۰۴/۲ - ۳۰۶ (چاپ سنگی: ۴۹۲ - ۴۹۳)، مصباح شیخ کفعمی ۶۸۶ - ۶۸۷، البلد الامین ۲۶۱ - ۲۶۲، بحار ۳۱۹/۹۵.
- ۷ - ۸. رجوع شود به آدرس شماره ۳ - ۴.
۹. مصباح المتعهد ۷۳۶ - ۷۳۷، کافی ۱۴۸/۴ - ۱۴۹، ثواب الاعمال ۷۴، فقیه ۹۰/۲، تهذیب ۳۰۵/۴، بشارة المصطفی ﷺ ۳۶۳ - ۳۶۴، بحار ۱۷۲/۳۷ و ۱۱۱/۹۴، وسائل ۴۴۰/۱۰ - ۴۴۱، و رجوع شود به العدد القویة ۱۶۸، بحار ۳۲۲/۹۵.
۱۰. رجوع شود به آدرس شماره ۲.
۱۱. کافی ۴ / ۱۴۹، اقبال ۲ / ۲۶۳ (چاپ سنگی: ۴۶۵)، بحار ۳۷ / ۱۷۲، وسائل ۴۴۰/۱۰، جامع احادیث الشیعة ۴۱۹/۹.
۱۲. قرب الاسناد ۹ / ۱۰، بحار ۳۷ / ۱۲۱ و ۲۴۱/۶۰.

۲۳. صلۀ رحم نمودن

۲۴. مساوات با ناتوانها در خوراک به اندازه توان

۲۵. قرض گرفتن و کمک کردن به برادران دینی

۲۶. سرکشی اغنیا و توانمندان به فقرا و بیچارگان و رساندن خیر بیشتر به کسانی که چشم امید به انسان دوخته‌اند.

۲۷. تشکیل اجتماعات در روز غدیر

۲۸. دیدار اهل ایمان

۲۹. نشر علوم (و معارف ولایت)

۳۰. تبسم کردن به روی مؤمنین

۳۱. مصافحه کردن

۳۲. تبریک و تهنیت گفتن نعمت ولایت

۳۳. محبت و مهربانی کردن به یکدیگر

۳۴. ادخال سرور بر اهل ایمان

۳۵. شتاب در کارهای خیر که روز غدیر روز مسابقه است.

۳۶. بخشش، احسان، نیکی، هدیه دادن به مؤمنین به اندازه توان مانند: جامه نیکو، بوی خوش، انگشتر، کفش و نیکی بسیار به آنها

۳۷. اطعام مؤمنین و فرستادن غذا برای آنها

۳۸. افطاری دادن به روزه‌داران

۳۹. برآوردن حوائج اهل ایمان و یاری و کمک به برادر مؤمن - قبل از درخواست او - با میل و رغبت

۴۰. عقد برادری بستن^۱

۱. روایات مشتمل بر آداب فوق در کتاب «أفضل الأعیاد» و ترجمه آن «برترین عید امت» از همین نویسنده آمده است.

فهرست

۱. برترین عید امت ۳
۲. عید پیامبران علیهم السلام ۴
۳. ارزش شناخت غدیر ۴
۴. فضائل بیشمار ۵
۵. معرفی در آسمان‌ها ۵
۶. چشم روشنی به عید غدیر ۶
۷. شهرت آسمانی عید غدیر ۶
۸. آزادی از آتش با زیارت غدیر ۷
۹. بیزاری از ستمگران در روز غدیر ۷
۱۰. صد حج و صد عمره مقبول با روزه غدیر ۸
۱۱. عید گرفتن روز غدیر ۸
۱۲. خشم ابلیس از غدیر ۸
۱۳. شیون شیاطین در روز غدیر ۹
۱۴. پاداش ویژه عید غدیر ۱۰
۱۵. عید غدیر در قیامت ۱۰
۱۶. سپاسگزاری بر معرفت روز غدیر ۱۱
۱۷. پاداش هشتاد ماه عبادت در روز غدیر ۱۲
۱۸. غدیر و پیامبران علیهم السلام ۱۲
۱۹. خیر دنیا و آخرت با نیکی در روز غدیر ۱۳
۲۰. روزه غدیر برتر از روزه روزگار ۱۴

۱۳. رجوع شود به تفسیر قمی ۲/ ۲۰۱، تأویل الآیات ۲/ ۴۷۴، بحار ۳۷/ ۱۲۰، ۱۶۹ و ۶۰/ ۱۸۵، عوالم ۱۵/ ۱۲۵- ۱۲۶.
۱۴. مصباح‌المتجهد ۷۵۲- ۷۵۸، مصباح‌الزائر ۱۵۶- ۱۶۰، اقبال ۲/ ۲۵۴- ۲۶۰ (چاپ سنگی: ۴۶۱- ۴۶۴)، مصباح‌الشیخ کفعمی ۶۹۵- ۷۰۱، بحار ۹۴/ ۱۱۲- ۱۱۸ و رجوع شود به مناقب ۲/ ۲۴۳، وسائل ۱۰/ ۴۴۴- ۴۴۵، بحار ۳۷/ ۱۶۴، عوالم ۱۵/ ۲۲۱.
۱۵. اقبال ۲/ ۲۶۴- ۲۶۵ (چاپ سنگی: ۴۶۶) و رجوع شود به العدد القویة ۱۶۸- ۱۶۹، بحار ۳۲۳/ ۹۵، وسائل ۱۰/ ۴۴۵- ۴۴۶. قریب همین روایت با قدری اختلاف و نقص در ضمن روایتی طولانی از امام رضا علیه السلام نقل شده رجوع شود به آدرس شماره ۳۳- ۳۸.
۱۶. امالی شجرى زیدی (قرن پنجم) ۱/ ۱۴۶ چاپ عالم‌الکتب، بیروت.
۱۷. اقبال ۲/ ۲۶۴ (چاپ سنگی: ۴۶۵).
۱۸. رجوع شود به آدرس شماره ۱۵.
- ۱۹ - ۲۳. رجوع شود به آدرس شماره ۱۴.
۲۴. اقبال ۲/ ۲۷۹ (چاپ سنگی: ۴۷۴)، بحار ۹۵/ ۳۰۰- ۳۰۱ و رجوع شود به مستدرک ۶/ ۲۷۶.
۲۵. رجوع شود به آدرس شماره ۲.
۲۶. رجوع شود به آدرس شماره ۱۴.
۲۷. اقبال ۲/ ۲۷۶- ۲۷۹ (چاپ سنگی: ۴۷۲- ۴۷۴)، بحار ۹۵/ ۲۹۸- ۳۰۰ و رجوع شود به مصباح‌المتجهد ۷۳۷، مصباح‌الزائر ۱۶۷، وسائل ۸/ ۹۰ و ۱۰/ ۴۴۴، مستدرک ۶/ ۲۷۵ و ۷/ ۵۱۷- ۵۱۸.
- ۲۸ - ۳۲. رجوع شود به آدرس شماره ۲.
- ۳۳ - ۳۸. اقبال ۲/ ۲۶۰- ۲۶۳ (چاپ سنگی: ۴۶۴- ۴۶۵)، کشف‌المهم ۶۵- ۶۹ و رجوع شود به عوالم ۱۵/ ۲۲۲- ۲۲۵.
۳۹. اقبال ۲/ ۳۰۶- ۳۰۷ (چاپ سنگی: ۴۹۳- ۴۹۴)، بحار ۹۷/ ۳۷۲، مستدرک ۱۰/ ۲۲۰ و رجوع شود به مصباح‌الشیخ کفعمی ۴۸۵.
۴۰. بحار ۹۵/ ۳۲۱.

۲۱. جایگزین روزه غدیر..... ۱۴
۲۲. فرجام نیک با افطاری دادن در عید غدیر ۱۵
۲۳. قرض کردن برای کمک به نیازمندان در روز غدیر ۱۵
۲۴. مخالفت با مخالفان غدیر..... ۱۶
۲۵. نفرین بر منکران روز قیامت و غدیر..... ۱۶
۲۶. تغییر چهره زندگی در روز غدیر ۱۷
۲۷. حضور در غدیر با نماز غدیر..... ۱۸
۲۸. پاداش خرج کردن در عید غدیر..... ۱۸
۲۹. دعای مستجاب بعد از نماز غدیر..... ۱۹
۳۰. اطعام اولیا با افطاری دادن در عید غدیر..... ۲۰
۳۱. عید غدیر گرامی ترین روز سال ۲۰
۳۲. شکرگزاری هنگام دیدار اهل ایمان روز عید غدیر ۲۱
۳۳. طلب آموزش جبرئیل علیه السلام برای شیعیان در روز غدیر..... ۲۱
۳۴. تبریک و تهنیت روز عید غدیر..... ۲۲
۳۵. غدیر روز تبسم ۲۲
۳۶. آراستن در عید غدیر ۲۳
۳۷. پاداش دیدار اهل ایمان در عید غدیر ۲۳
۳۸. مثل فرشته‌ها یا ابلیس با پذیرفتن و انکار غدیر! ۲۴
۳۹. شکر نعمت ولایت..... ۲۴
۴۰. زیارت امیرمؤمنان علیه السلام در عید غدیر..... ۲۵
- گزیده آداب غدیر برگرفته از روایات..... ۲۷
- آدرس روایات کتاب به ترتیب شماره ۲۹